

Zaman Gazetesi

12 Ağustos 2014

Herkül Millas

“Paralel devlete” karşı olanların görüşlerini dikkatle izliyor, ne savunduklarını anlamaya çalışıyorum.

Çünkü bu tezi savunanlar arasında düne kadar çok saydığım ve görüşlerine katıldığım kimseler de bulunmakta. Özet olarak söylenen şunlardır: Örgütlü bir grup insan, yasa dışı girişimlerle hükümete ve topluma karşı çalışmış ve sonunda bir de darbe teşebbüsünde bulunmuştur (17/25 Aralık operasyonları). Bu grup (veya çete vb.) adalet ve polis mekanizmaları içinde etkin olmuş

ve son yıllarda adalet alanında hukuk dışı kararların çıkmasına da neden olmuştur (Balyoz, Ergenekon davaları örneğin). Bu “çetenin” dış mihraklarla da ilişkili olduğu, ABD, İsrail ve Vatikan hesabına çalıştığı savunulmaktadır. Yani casusluk ve vatana ihanet de söz konusu.

Bu çok ciddi bir iddia; ve bir hipotez. Kanıtlanması gerekiyor. Bunun yolu da tabii ki yargı yoludur. Ama bu noktada kısır döngü başlıyor. Önce, yargı “paralelindi”, yani taraflıydı dendi, güvenilemezdi. Değiştirildi! Şimdi “bu yargı sizin oluşturduğunuzdur, taraftır, güvenilemezdir” denmekte. Sonunda yargının hükmüne saygı duyulmayacak. İstiklal Mahkemelerine, Adnan Menderes’in ve arkadaşlarının asılması kararına, 12 Eylül yargı kararlarına ve yakın zamanda Ergenekon/Balyoz mahkeme kararlarına toplumun önemli bir kesimi nasıl saygı duymadıysa, bundan sonraki siyasi çekişmelerle ilgili adalet hükümleri de şaibeli sayılacak. Yalnız son dönem mahkeme kararlarının bir farkı var. Son sözü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi söyleyecek. Uzun bir süre beklememiz gerekecek ama son güvenli merci olarak o kaldı. Yani “paralel” hipotezi yıllarca açıklığa kavuşturulamayacak.

Ama biz bu arada anlamak, bilmek ve olaylara bir anlam vermek ihtiyacındayız. En azından aklı başında saydığım kimselerle bu konuları tartışabilmeyi isterdim; ama olmuyor. Nedenini anlar gibi oluyorum. Taraflar bu konuda farklı şeyler söylemekten çok, farklı konuları ele alıyor. Birileri sürekli “paralel bir yapının” ne kadar kötü bir şey olduğunu söylerken – kabul, ben de her türlü hukuk dışı girişimleri yeriyorum – başkaları böyle bir çeteleşmenin önce kanıtlanması gerektiğini savunuyor. Bunlar farklı konular. Eskiden kendime yakın gördüğüm ama bugün uzak hissettiğim kimselerin söylemine eğildiğimde, söylediklerinden çok suskunlukla geçiştirdikleri dikkatimi çekiyor. Bunları hatırlatmak istiyorum.

Masumiyet karinesinin lafını ağızlarına almıyorlar. Elinde kanlı bıçakla öldürülenin üstünde yakalanana bile “şüpheli” denirken, bütün bir cemaatin aylarca hain (ve daha pek çok şey) denmesi yorumlanmıyor. Bu “eksiklikle” ilişkili unutulmuş bir durum da, devletin en üstünde bulunanların yargıyı etkileyecek biçimde masumiyet karinesini çiğnemeleridir. Bu konuda da suskunluk var.

Böyle bir paralel yapı varsa, bu alanda hükümetin sorumluluğundan hiç söz edilmiyor. Devletin sağlıklı çalışmasından sorumlu olan hükümettir. Eğer yıllarca bir “çete” yargıyı yönlendirmişse, ordunun en üst kademesini haksız hapis cezalarına mahkûm etmişse, bunun hesabını “paralel” kadar devlet sorumluları da vermeli. Yöneticiler “safliklarını” ilan ederek bu sorumluluktan kurtulamaz. Çünkü safliktan doğan suç, yine suçtur. (Aslında bütün suçlar safliktan doğar!) Ayrıca yıllarca haksız yargılama var diye bağırarak bir muhalefet hep var olmuştur. Bilmiyorduk mazereti geçerli olamaz. Bu konu da es geçilmekte.

“Gözden kaçan” başka bir konu da düne kadar AKP yandaşı olan bazı kişi ve kurumların “paralel” açıklamasını hiç inandırıcı bulmamaları. Bunlar iki grup: Birincisi yurtdışında “batılı” (eski) AKP dostlarıdır: AB ve ABD örneğin. Buralardan “paralele” eleştiri gelmiyor, Türkiye’deki yönetim otoriterleşiyor tespiti geliyor. Sürekli “haklı yargının gereği” hatırlatılmakta. Yurtiçinde de düne kadar AKP’yi desteklemiş olanlardan pek çok kimse “paralel” tezine sıcak bakmıyor ve bu iddianın “yolsuzlukları” bir toz duman içinde saklamak için yapıldığını savunuyor. Eskiden beri AKP hasmı olanlardan değil, dünkü dostlardan ve “cemaatle” ilişkili olmayanlardan söz ediyorum. Bunlara ne oldu böyle birden? Bu durum da yorumlanmıyor.

“Paralelin” ajan ve hain olarak nitelemesi de pek konu edilmiyor. Kim kimin hesabına ajanlık yaptı? Hele belli bir haysiyet düzeyini koruyanlar bu konuyu hepten unutupuyorlar. Oysa bu suskunlukları bu iddianın gerçekliğine inanmadıklarını gösteriyor. Hainlik inandırıcı değilse bu söylemin eleştirilmesi gerekmez mi? Bu aşırılığın nedeni ne?

İddiaya göre devleti, ülkeyi, hepimizi tehdit eden “paralel devlet” konusunda muhalefetin neden ilgilenmediği, neden hükümete destek vermediği de hiç tartışılmıyor. Tabii aşırılığın en uç noktasına vararak AKP karşıtı kim varsa hepsini paralelci, lobi, çıkarıcı, kinci vb. ilan etme kolaylığı var. Ayrıca hukuk ihlalleri, medyaya müdahaleler, etrafta kokuşmuş paralar da var ama bunlara kulp uyduruluyor, şimdilik bunları hatırlatmıyorum.

Belki en çarpıcı olanı Bülent Arınç’ın demeci: “Bizim içimizden yanlış yapanlar vardır, bunlarla bizim ilgimiz yoktur” deyin Cemaat’le sorun kalmayacak demiştir (Radikal, 25.7). Meğerse bütün o çarpıcı suçlamalardan kurtulmak bu kadar basit ve kolaymış! “Onlar yaptı” deyince, hainler, dış mihrakların ajanları, adaleti allak bulak eden paralel devlet, “Pensilvanya” vb. rahat edecek. Paralel devlet iddiasında bulunanlar bu demeci yorumlamaları gerekmez mi? Vatan hainidir dediklerini nasıl, hangi sıfatla affederler? Söz konusu demecde şu da söyleniyor: “Onlar başka partiler için oy toplamaya çalıştılar, onlara oy verdiler.” Yoksa sorun hukuk değil de AKP’ye destek vermemek mi?

En nihayet bir “tesadüf” de sistemli bir biçimde ele alınmıyor. 17/25 Aralık’ta yolsuzluklar gündeme gelince ortaya çıktı “paralel devlet” duyarlılığı. Yani pek sıkça söylenen, özellikle yurtdışında kesin inanılan başka bir hipotez geliyor ister istemez insanın aklına: Yoksa, yasa dışı davranışlar olsa bile (örneğin kanunsuz dinlemeler), bütün mesele yolsuzlukları öne çıkaranlara karşı bir sindirme girişimi olmasın. “Paralel var” diyenler bu anlamlı zamanlamayı, iddiayı ve hipotezi de pek kurcalamıyor.

Bana göre bu ikinci iddia (hipotez) çok daha basit ve inandırıcı. Yukarıda sıraladığım suskunlukları ve çelişkileri içermiyor. Paranoyayı anımsatan yabancı lobiler, düşmanlar da yok. Ayrıca suç zanlılarına karşı beslenen aşırı telaşlı öfkeyi de açıklamakta. Dar kişisel çıkarları peşinde olanlarla kişiye tapanlardan pek fazla bir şey beklemiyorum, ama suskunluğun arkasına saklanmayı doğru bulmayanların bu konulara da girmelerini ve görüş beyan etmelerini bekledim. Geciktiler bence.